Stichting Sûrplus-Oekraïne

Verslag Oekraïnereis oktober 2016

Deelnemers zijn: Geert-Jan Stevens

Zaterdag 8 oktober:

De gehele dag bezig geweest om mijn auto in te laden en na laten kijken. Gehaktballen gebakken voor onderweg, alle geldzaken geregeld en adressen van de kinderen verzameld. Zondag gebruikt om zo veel mogelijk te rusten en mijn koffer te pakken, hopen dat ik niets vergeet. ’s Avonds vroeg naar bed om nog even een hazenslaapje te doen, zodat ik om 2.00 uur fris achter het stuur kruip. Van iedereen afscheid genomen en dan ga ik rijden.

Maandagmorgen 10 oktober:

Het schiet lekker op, het is nog niet druk op de weg. Alleen wordt het nogal warm in de auto, ik kan bijna mijn voeten niet bij de pedalen houden, hoe ik mijn airco ook instel. Dan maar alle ramen open en in mijn T-shirt. De mensen zullen wel gedacht hebben, die heeft de kolder in zijn kop. Verder verloopt de reis voorspoedig en om 17.30 uur sta ik bij Paprika Csarda in Hegyeshalom. Even vragen welke kamer ik heb en dan aan een welverdiende pint of 2. Het is niet gezellig als je niemand hebt waarmee je kunt praten van wat zullen we eten en wat gaan we vanavond doen? Om 19.00 uur bestel ik mijn eten en om 21.00 uur ga ik naar mijn kamer, lekker douchen en nog even TV kijken. Morgen is het weer een lange dag en om 22.00 uur ga ik naar mijn bedje. Welterusten.

Dinsdag 11 oktober:

’s Ochtends om 7.00 uur zit ik al aan het ontbijt, je kunt zo veel eten als je wilt en er is van alles. Daarna ga ik tanken en een vignet voor Hongarije kopen. Om 8.00 uur ben ik onderweg naar Budapest en 2 ½ uur later zit ik bij een klein wegrestaurantje achter Budapest aan een heerlijk sterk bakje koffie en een peuk. Na uitgerust te zijn vertrek ik naar Vasarosnameny, zo een 120 km. vanaf de Oekraïense grens, waar ik de computers, server, 2 dozen verbandmiddelen en de partytent los. Deze zullen later volgens afspraak door David over de grens gebracht worden, dan krijg ik daar geen problemen mee. Rond 16.00 uur neem ik weer afscheid van deze mensen en ga verder binnendoor naar Fûlesd, dat is een plaatsje net voor de grens van Tiszabôkeny, alwaar ik op een geheim adres de medicijnen voor Bogdana los. Het is een nieuw adres met sympathieke mensen en ze spreken goed Duits. Even alles in de auto op orde brengen, zodat

alles goed zichtbaar is en dan verder naar de Oekraïense grens. Het is inmiddels 18.00 uur geworden en het begint al te schemeren. Er staan een tiental auto's te wachten en we worden in 2 rijen verdeeld, links de Hongaren en maffia en rechts de Oekraïeners en een Hollander. Dit keer geen briefje invullen, ze zijn blijkbaar wijzer geworden. Even in de koffer kijken en dan verder naar de Oekraïner.

500 Meter door niemandsland, met aan weerskanten hoge hekken, zodat je nergens naar toe kan. Hier staan iets meer auto's te wachten, we wachten maar rustig af. Bij de eerste wordt opgeschreven met hoeveel je in de auto zit en het kenteken en dat briefje moet je niet kwijt raken. 20 Meter verder wordt er in je koffer en bagage gekeken, weer 20 meter verder moet je deze weer open doen en begint hetzelfde ritueel opnieuw. Dan de eerste paspoort controle, 5 meter verder de autopapieren en een stempel en als alles in de computer ingegeven is mag je verder. Wel even controleren of alles nog tussen je papieren zit, je stapt weer in en rijdt 100 meter verder naar de laatste slagboom. Hier moet je het briefje met kenteken en aantal personen afgeven, dan pas gaat de slagboom open en voel ik me weer thuis. Eerst Miroslav Gerhardt bellen dat ik door de grens ben en er aan kom. Hij is stomverbaasd dat het zo snel gegaan is en waarschuwt voor de slechte wegen, 5 dorpen en een stad verder ben ik rond 20.00 uur bij hem thuis. Hij is blij dat ik het alleen gered heb en heet me met de gehele familie van harte welkom. Eerst moet ik eten en dan komt de wijn en wodka op tafel, dan moet tot diep in de nacht vertellen hoe het thuis gaat en hoe de reis verlopen is met af en toe een onderbreking voor een peuk. Om 3.00 uur 's nachts kan ik gaan slapen en leg mijn hoofd te ruste. Welterusten.

Woensdag 12 oktober:

Vandaag pas om 10.00 uur wakker geworden, ik heb niets meegekregen van de kinderen die naar school moesten en de mannen die moesten gaan werken. Goede morgen allemaal. Eerst eens lekker wassen en dan eten. Dit is hier altijd een warme maaltijd i.p.v. brood en je mag het niet overslaan, want dan wordt je bord door Gabriëlla volgeschept. Zij is de baas in huis, een lieve vrouw die altijd aan het werk is, nooit eens ontspanning heeft, nooit met vriendinnen op stap is, nooit op vakantie is geweest of een uurtje voor zichzelf heeft. Maar ze wil niets anders. Na het eten ga ik naar buiten, het is een graad of 20, prima weertje. Even een peuk roken en dan komt Miroslav uit zijn kantoortje, hij heeft net een paar problemen met het internet opgelost. Hij moet zorgen dat al zijn klanten tevreden zijn en dat ze op tijd betalen. Ik geef aan dat ik vandaag nog geen adoptiefkinderen wil bezoeken en dat ik me zelf wel bezig zal houden. Ik laad de potten pindakaas, de kaas van Wim, zakken met kleding en spelletjes voor de kinderen uit. Zij gaan vandaag verder met het vernieuwen van hun dakplaten, een hachelijk werkje, zonder steigers. De nok van het dak is zo'n 9 meter hoog en om die te bereiken gaat Miroslav over een 3-delige schuifladder naar boven. Ons mannetje weegt maar 150 kilo. Dan wordt er een lange ladder over de golfplaten geschoven, deze zijn allemaal gatenkaas. Vervolgens hebben ze op de nok een vast punt gemaakt waar hij zich settelt. Hier vandaan wordt een lang touw gevierd waaraan Slaviko beneden de golfplaat bevestigd. Miroslav trekt hem naar boven en Slaviko maakt hem vervolgens vast met gevaar voor eigen leven. Het is maar goed dat hier geen arbeidsinspectie bestaat. Zo doen ze er een stuk of 5 per dag en er

moeten er 120 vervangen worden, tel uit je winst. In juni heeft er een donderstorm gewoed, die in 3 dorpen er voor gezorgd heeft dat alle daken vernield zijn. Met hagelstenen die 8-10 cm groot waren zijn alle daken vernietigd. Ook de groentetuinen, de druivenranken, de kippen, de ganzen, zelfs honden zijn hierbij omgekomen of vernietigd. De ruiten van de auto's en ramen van huizen en de complete glastuinbouw hebben er aan moeten geloven. Het is weer eens wat anders dan door je eigen regering leeggezogen te worden. Sinds april en nu is alles 400% duurder geworden en het inkomen, als ze het al hadden, is gelijk gebleven. Sinds 1991 (de omwenteling) zijn er alleen maar mooie beloftes gedaan en is er verder niets veranderd. Mensen valse hoop geven, daar zijn ze goed in, in Kiev. De enige hulp die geboden wordt is vanuit Hongarije en van buitenlandse hulporganisaties. Infrastructuur is er compleet niet en ook geen onderhoud aan wegen. Lang leve de BOBO'S in Kiev. In bijna alle huizen worden volop autobanden en plastic flessen gestookt in de kachels om gas uit te kunnen sparen. Hier hoef je niet te stoppen met roken om je longen te sparen, je gaat toch wel dood. Het is een prachtig land met een troosteloze toekomst, zolang deze regering zo ver van zijn bevolking blijft af staan. Ik moet de eerste nog tegen komen die vrijwillig voor zijn vaderland wil sterven of trots is op zijn land. Hulp vanuit Kiev zal er nooit komen. Zo, dit moest even van mijn hart. Hierna ga ik Maryana Dorchinec opzoeken waar wij normaliter slapen. Miroslav had gezegd dat het beter zou zijn dat ik bij hun zou slapen en niet bij Maryana. Dit om praatjes in het dorp te voorkomen. Bij Maryana aangekomen, doet niemand de deur open en ik vertrek weer. Ik ga terug op weg naar Miroslav, maar dan word ik gebeld. Ik moest terug gaan want Maryana lag nog te slapen, omdat ze de vorige dag tot laat in de nacht moeten werken had. Nu was ze wakker en ik kon binnen komen. Ze vertelde dat haar moeder al 2 maanden in Praag in een chocolaterie aan het werk was om geld te verdienen voor een nieuw dak. Dit zou 45000,- Hrivnia gaan kosten, om te laten doen. Ze kon haar moeder vertellen dat €300,- van Leo, €250,- van Ad, €135,- van de Stichting en nog €40,- van mij, dat hiermee meer dan de helft van het dak vernieuwd kon worden. Gelijk een telefoontje naar Praag hierover. Ze wilden meteen dat ik bij hun kwam slapen en hoe leg je dan uit dat je dat beter niet kunt doen, vanwege de praatjes. Ik ben dus bij Miroslav blijven slapen. We hebben een bak thee gedronken en wat gepraat. Ik vroeg haar of ze nog naar school ging, maar ze had met haar moeder afgesproken dat zij ook mee moest helpen voor de reparatie van het dak, dus werkte ze nu in het restaurant bij het station in Korolevo. Ik wist waar dit was, omdat wij daar al jaren een lekker bakje koffie dronken of een pintje. Ze verdient daar met 10-12 uur werken per dag net €10,-. 's Middags laat ga ik weer terug naar Miroslav's huis, die zijn nog aan het dak bezig. Ik eet daar wat en 's avonds praten we nog lang na over de situatie, zoals die nu is. Welterusten.

Donderdag 13 oktober:

's Morgens word ik met een droge mond wakker, zou dit door de wodka van gisteren komen? Eerst een peuk buiten roken en dan aan het ontbijt. Vandaag ga ik Ildiko en Erik Margatics opzoeken in Vinogradovo. Zij runnen een boerderij met paarden en een kas om kinderen met een handicap op te vangen en te behandelen. Dit is door mijn zwager Adri de Bruine opgezet en na zijn overlijden probeer ik

dat een beetje te ondersteunen. Ik heb in Nederland een paardrijdzadel, 3 paar paardrijdlaarzen, een cap,, een hoofdstel en een partytent geregeld om dit hier achter te laten. ’s Zomers houden ze hier ook paardenkampen en hiervoor hebben onze Stichting ook een de Waard tent geschonken. Deze is al 5x gebruikt dit jaar. Ik vraag hun of ze hun hoofd een beetje boven water kunnen houden hiervan, maar de belangstelling was maar summier vanuit Oekraïne. De meeste belangstelling komt vanuit Hongarije, vertellen ze. Alles ziet er verder goed verzorgd uit en even later gaan we naar hun huis in Vinogradovo om iets te eten. Daar hoor ik dat hun CV ketel die we in april gegeven hebben niet goed functioneert. Hij slaat aan maar blijft dan opwarmen tot de verf bijna van de radiatoren springt, zo warm. Gelukkig heb ik een hoop reserveonderdelen bij Miroslav liggen en ik vertel hun dat ik de volgende dag terug kom om hem te repareren. Je kunt niet alles blijven door verbinden of overbruggen. Ik blijf nog een paar uur hier kletsen over van alles en nog wat en ik spreek af dat ik de volgende dag terug kom. ’s Avonds bespreek ik alles met Miroslav en hij vind het goed dat ik de onderdelen bij hem meeneem. Tegen enen gaan we naar bed. Welterusten.

Vrijdag 14 oktober:

Goede morgen allemaal, we hebben het weer overleefd. Eerst het normale ochtendritueel, peuk roken, wassen en ontbijt. Het is prachtig weer dus ik ga weer naar buiten. De jongens zijn al op het dak bezig en ik zie dat allemaal aan. Dan komt plotseling Gabriëlla huilend naar me toe, ik sla een arm om haar heen en ze vertelt dat haar grootmoeder van vaders zijde plotseling overleden is. Ik condoleer haar en ga naar boven om het de mannen te vertellen. Deze wisten het al. Ik vraag aan Gabriëlla of ik iets voor haar kon doen? Dit was nog niet nodig. Dan vraag ik haar waar de reserveonderdelen van de Nefit Turbo liggen, zodat ik die mee kan nemen naar Ildiko. Een uur later ben ik op weg naar Ildiko met alles. Eerst naar de manege achter Vinogradovo en dan naar hun huis. Eerst eten we wat en daarna gaan Erik en ik naar de garage, waar de CV ketel hangt. Ik maak alles open, zodat ik makkelijk bij de thermostaten kan komen om ze een voor een door te verbinden en op deze manier te ontdekken welke kapot is. Als je geen doormeetapparatuur hebt doe je dat op z’n Jan boeren fluitjes. Na dik 2 uur heb ik het gevonden, maar ondertussen was het zo laat geworden en donker dat ik precies aangegeven heb welke vervangen moest worden. De volgende dag zou een bevriende technicus het vervangen. Terug binnen vroegen ze of ik de volgende dag een toespraak wilde houden bij de opening van een nieuw gebouwd kinderopvang van World Servant. Dit was in 3 jaar tot stand gekomen, maar niemand van World Servant had tijd om vanuit Nederland hier bij aanwezig te zijn. Of ik dan maar de voorgetypte brief voor wilde lezen voor een stel Ministers uit Kiev? Die zouden het toch niet merken. Ik vertelde dat ik dat wilde doen, maar dat ik af moest wachten wanneer de begrafenis van grootmoeder zou zijn. Als dit dezelfde dag was kon ik niet aanwezig zijn bij hun. Zo gezegd zo gedaan en ik vertrek naar Korolevo terug. Hier aangekomen vraagt Miroslav of ik met hun terug wilde rijden naar Vinogradovo om bloemenkransen voor op het graf te kopen. Natuurlijk wil ik dat en we gaan weer op weg. Gabriëlla gaat ook mee want Miroslav wist niet welke kleuren hij moest kopen, namens Stichting Surplus laat ik er ook 2 kopen, 1 voor grootmoeder en 1

voor Miroslav's moeder, die 5 maanden geleden gestorven is. Alleen de onze waren gemaakt van echte bloemen, die van hun van kunststof. Weer terug naar huis en tot mijn verrassing direct na het eten naar Nevetlen met de hele familie in mijn auto en de kransen om bij de Nachtwake aanwezig te zijn. Dit is een afstand van 30 km., maar vanwege de slechte wegen doe je daar minstens 2 uur over. Onderweg worden we door een wagen met zwaailichten aangehouden, er stappen 5 man uit en het blijkt de narcotica brigade te zijn. Ze vroegen naar mijn papieren en zagen toen alle rouwkransen achterin liggen, er werd niets meer gevraagd en we mochten direct doorrijden. Even later stuiven ze voorbij, ze hoeven toch de schade aan hun auto niet te betalen, denk ik dan. Rond 20.30 uur komen we in Nevetlen aan, het hele huis staat vol mensen, de buren, familie en een Nederlander. Na afloop gaat de wodka en een watertje een keer of 2-3 rond, maar er mag niet geproost worden, ben ik achter gekomen. Het moedertje was toch al 95 geworden??? En ik had haar in die 22 jaar maar 2x gezien, 1x staand en 1x liggend. Tegen 23.00 uur rijden we weer over onze goede weg naar huis, ik ben blij dat er vanvoren 6 lampen zitten om de weg te ontdekken. Deze weg heb ik samen met Gabriëlla ook eens gereden met 6 siepjes losse eieren achter in de auto en 3 zakken met aardappelen, dan is het goed dat je een grote Citroën hebt met goede vering. Rond 1.00 uur zijn we terug thuis en drinken er nog 1. De volgende dag is om 12.00 uur de begrafenis. Welterusten.

Zaterdag 15 oktober:

Goede morgen allemaal. Eerst een peuk buiten, ontbijten, dan wassen en een beetje met de kinderen spelen. Ik zorg dat ik rond 10.30 uur klaar sta. Maar het gaat allemaal op zijn Oekraïens. Er heersen hier altijd 3 tijden nl. Europese Tijd, Oekraïense Tijd en Russische Tijd. Om 11.00 uur ga ik maar eens voorzichtig vragen, welke tijd ze bedoelden? Ach ze waren alleen maar een beetje te laat, maar dan wachten ze maar met de begrafenis. Om 12.30 uur komen we met veel kunst en vliegwerk aan bij het huisje van grootmoeder, de priester was al volop aan het woord en wij schuifelden er een beetje tussendoor tot bij de kist. Gelukkig was het droog- en mooi weer. Het was druk, de hele tuin en dreef stond vol mensen. Vele bekenden van mij. Deze dienst duurde toch nog 1 uur en dat valt niet mee als je de hele tijd maar op 1 been kunt staan. Hierna kwam de begrafeniswagen, een zwarte boerenkar met pluimen versiert en een paard ervoor, voor rijden. De kist werd geladen en de stoet naar het kerkhof kon

vertrekken. Ik ga niet mee, want ik kon nu al niet op mijn benen blijven staan. Alle buren blijven ook, deze dekken alle tafels en maken het eten klaar voor als de stoet terug komt. De mannen, die ook aanwezig zijn, geven de wodka alvast door. Er hangen ook heerlijke druiven in de tuin, die heb ik allemaal geproefd. Na ruim een uur komt de stoet terug en schuiven aan de tafels. Ik kom recht tegenover een zus en haar man van grootmoeder te zitten en ze begint in het Duits tegen me te praten. De dragers krijgen eerst te eten, want zij hadden het graf gedolven en ook weer dicht gegooid. Het waren noeste kerels. Weer gaat de wodka en wijn een paar keer rond en ben er toen op gewezen dat je dan niet moet proosten. Sommigen hebben elkaar sinds maanden niet gezien en het word bijna een gezellig samenzijn. Tegen 16.00 uur nemen we van iedereen afscheid en vertrekken terug naar huis en het leven gaat weer verder. Thuisgekomen bij Miroslav ligt ik eerst mijn e-mails en ga dan nog even op Facebook. ’s Avonds na het eten bespreek ik met Miroslav hoe en wanneer we de adoptiefkinderen gaan bezoeken. Ikzelf wil morgen beginnen, want dan is iedereen thuis. We praten en drinken nog wat en de avond is voorbij voordat je er erg in hebt. Welterusten.

Zondag 16 oktober:

Vandaag gaan we dan beginnen met het opzoeken van de kinderen, Gabriëlla gaat eerst de verste adressen opbellen, zodat ze thuis zijn als wij komen. We moeten in Nevetlen beginnen, dus eerst die 30 km. slechte weg door zien te komen. Ik hoor mijn auto kreunen en steunen. Je moet wel compleet gek zijn om je auto hiervoor te lenen. Gelukkig gaat het met allemaal goed en doen we vandaag 9 adressen. De familie Dzchumurat is er het ergst aan toe, opa en oma met 3 kleinkinderen. Opa kan niet meer praten en voor zichzelf zorgen, na 2 zware herseninfarcten

en zit of ligt op de bank binnen. Daar heb je als vrouw al je handen aan vol en dan ook nog de zorg over 3 opgeschoten kleinkinderen van 6-13 jaar. Ik heb vanuit Nederland 2 kinderfietsen meegenomen en we besluiten dat dit het aangewezen adres is om ze achter te laten. Dus we roepen de jongens naar buiten en ik neem ze mee naar de auto, je had die smoeltjes moeten zien. Ik kreeg bijna geen tijd om de zadels en sturen vast te zetten op de goede hoogte. Dit was dankbaar werk om te doen. Hun dak was ook helemaal verhageld en moet vervangen worden en zo is het in het hele dorp waar wij komen. Armoe troef en niemand die helpt. Als we ’s avonds rond 20.00 uur thuiskomen zijn we lekker opgeschoten, vinden we. Het was een drukke dag en heeft veel indruk op mij gemaakt. De dag eindigt zoals hij begonnen is met een peuk en een borrel. Welterusten.

Maandag 17 oktober:

’s Morgens ben ik na het eten naar Vinogradovo gereden om de reserveonderdelen van de Nefit Turbo terug te halen bij Ildiko. Ook meteen gevraagd of het euvel was opgelost nu. Toen zijn we naar de zorgboerderij gegaan om al onze giften zoals: een ponyzadel, 4 paar rijlaarzen, een cap en een hoofdstel te lossen. Ze waren hier heel blij mee en bedankten me. Ondertussen was Miroslav met zijn kinderen weer golfplaten aan het vernieuwen. Rond 14.00 uur ben ik terug gegaan om eerst samen wat te eten en daarna weer adoptiefkinderen gaan bezoeken, maar nu dichterbij in Korolevo. Dit zijn 6 adressen. Overal bijna geen cent te makken ondanks dat ze werken. Allemaal 1-ouder gezinnen en overal worden we met open armen ontvangen. Gelukkig gaat het goed met de kinderen, dat is voor onze Stichting het voornaamste. Dat we net dat steuntje extra kunnen geven, zodat ze een beter leven kunnen krijgen. Overal laat ik wat speelgoed achter dat ik van mensen in Nederland gekregen had. Op een paar andere adressen geven we extra kleding, komt ook altijd goed van pas. We gaan ook even bij Slava langs om de houtblokken voor de barbecue af te geven, want hij had ons uitgenodigd om ’s avonds te komen

barbecueën. Slava heeft een half jaar eerder nieuwe kunstheupen via ons gehad en wil nu iets terug doen. Hij verwacht dat we zouden blijven, maar we moeten Bogdana nog opzoeken. Bogdana is het meisje dat uit coma gekomen is en nu door ons gesponsord wordt met medicijnen. Dit om epilepsieaanvallen die ze anders krijgt te minderen. Eerst mijn bril in veiligheid gebracht alvorens ik haar begroet. Want ik weet al jaren dat ze me dood wil knuffelen. Ze had de

medicijnen die ik op een adres in Hongarije achter gelaten had al ontvangen en haar ouders waren er heel dankbaar voor. Als we na een uurtje weg gaan staan er 2 tassen met allerlei ingemaakte vruchten, augurken, paprika's en groenten klaar. Je kunt wel zeggen dat ik het niet nodig heb, maar dan kun je beter tegen de stoelen praten. We gaan terug naar Miroslav's huis om Gabriëlla en de kinderen op te halen om bij Slava en Marina te gaan barbecueën. De mannen steken de barbecue aan en staan buiten wat te roken en drinken, ondertussen steken de vrouwen het vlees aan de spiesen en kletsen wat. Ondertussen komt ook Marina's moeder, die in Kiev woont aan vanaf het station. Een leuke moderne vrouw, die je niet hier zou verwachten. Ik zie dat 2 radiatorkranen zwaar aan het lekken zijn en haal gereedschap uit mijn auto om het te repareren. Ze weten niet als je de knop eraf haalt dat je dan meestal met een passende sleutel de kraan nog een extra slag kunt geven, zodat hij weer afsluit. Ondertussen is het vlees gaar en gaan we aan tafel. Het vlees smaakt prima en we drinken er nog 1. Ze hadden geen idee hoe Nederland er uit ziet en ik haal mijn fotoapparaat uit de auto. Hier staan ook al mijn schilderijen op die ik de laatste 2 jaar geschilderd heb en omdat er niets aan hun muren hangt zeg ik hun dat ze er 2 uit mogen kiezen. Ze kiezen een zonsondergang en een berggezicht in Oekraïne met 3 geiten erop. Rond tienen stappen we op. Toen we thuis kwamen moest ik gelijk naar het toilet en 's nachts nog een paar keer. Ik was zogezegd aan de racekak. Nog een paar wodka's gedronken, zodat de bacteriën dood gaan, dacht ik. Welterusten.

Dinsdag 18 oktober:

's Morgens vroeg zijn Slaviko, Tatyana (zijn vrouw) en een vriend samen met de kinderen vertrokken om in Nevetlen bij het huisje van grootmoeder de druiven te gaan trekken. Ook bij het oude huis van Eva in Õgly, dit ligt tegen de Roemeense grens aan. Eind van de middag zijn ze pas terug. Heel de bus ligt vol met zakken met druiven, ze kunnen amper nog zitten. Het is ruim 300 kg. Deze worden in een speciale machine gekneusd en worden meteen in daarvoor bestemde vaten gedaan en afgesloten met plastic, dat goed vastgebonden wordt. Dit om te voorkomen dat er vliegjes en ander gespuis in komt, want dat kan de wijn vernietigen. Tatyana vraagt me of ik samen met Slaviko de verbandmiddelen wil rond brengen, voor 20.00 uur moeten we in het ziekenhuis in Vinogradovo zijn, want anders is het toegangshek gesloten. Tatyana is verpleegkundige bij de zigeuners in het dagelijks

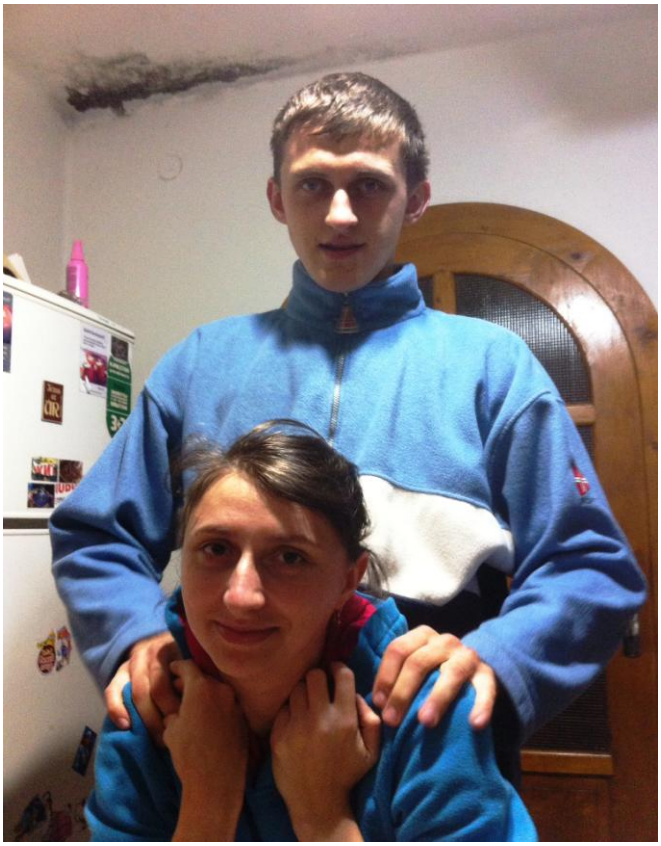

leven. Ze geeft medicijnen en zet spuiten als dat nodig is. We zijn op tijd in het ziekenhuis, voor mij is er niets verbeterd, sinds we dat 2 jaar geleden verlaten hebben. Er staan nog steeds de oude Woensdrecht bedden die wij 15 jaar geleden gebracht hebben. Alleen ontbreken bijna van ieder bed de matrassen en liggen de kinderen op dubbelgevouwen dekens, bij gebrek aan wat anders. Ook is er geen geld om Pampers te kopen en stinkt het overal. Er lagen ook weer volop achtergelaten kinderen, die verder niets mankeren maar hier allerlei infecties en ziektes oplopen. Dus je word hier gezond achter gelaten en na een half jaar ben je ondervoed en ongezond terug. Meestal zijn het zigeunerkinderen. Ieder kind geven wij persoonlijk een stuk speelgoed, wat ze nog nooit gehad hebben. Moet je die blijde gezichtjes zien, ik kan wel janken. Zal het dan nooit verbeteren??? Bij Dr. Blinda leg ik nog een briefje in het Duits op zijn bureau, dat we geweest zijn met nog 2 zakken speelgoed die hij mag verdelen. Dan rijden we terug naar Korolevo en bezoeken daar een dorpsdokter. Ze is jong en verwelkomt ons. We laten haar de verbandmiddelen zien en ze is er blij mee. Ze vraagt wat we willen drinken en even later zitten we met een bak thee. De 3 kinderen van haar geven we ook een stuk speelgoed. Het lijkt wel pakjesavond, zo blij zijn ze. Om 22.00 uur zijn we hier mee klaar en gaan naar huis terug. Eten en drinken wat en bestellen nog 30 kg. acaciahoning in Charkov, want in deze streek is door de hagelstorm bijna geen bijenvolk meer over. Dan gaan we slapen. Welterusten.

Woensdag 19 oktober:

Eerst maar eens 2 pillen diarem ingenomen en Miroslav ook en nog iedere 2 Paracetamol om weer een beetje de oude te worden. Dan ga ik Maryana in het restaurant bij het station opzoeken. Ze komt bij me zitten en ik vraag haar wat ze hiermee verdiend, nog geen €1,50 per uur. Even later komt haar baas binnen en ze springt op om te gaan werken. Ik pak €5,- uit mijn portemonnaie en geef die aan hem, hij kijkt me aan of hij water ziet branden. Met Maryana als tolk vraag ik hem of dit genoeg is voor 2 uur, zodat ze bij me kan zitten? Hij zegt lachend ja, hij had me duidelijk begrepen blijkbaar. Maryana komt met nog 2 vrienden bij me zitten en nu komt het gesprek pas goed op gang. Een tafel verder zitten 3 jonge mannen van in de 20 stevig te drinken en zitten mee te luisteren. Een ervan komt naar me toe en vraagt wat ze moeten doen om hun toekomst te veranderen. 2 Ervan werken in Tsjechië en de ander in Hongarije, ik ken ze van eerdere bezoeken. Ik vertel hun recht voor hun raap dat het bij ons in Nederland niet gebruikelijk is dat je voor 11.00 uur al kachel bent en nergens geen zin meer in hebt, dat is punt 1. Punt 2 is, dat je niet moet wachten tot een ander je leven gaat veranderen, maar dat je eerst zelf moet veranderen. Dit had verder geen uitleg meer nodig en ze dropen af. De 3 anderen bij mij aan de tafel hadden genoten en moesten lachen. Zij wisten wat Stichting Surplus hier al jaren doet en kijken met andere ogen de wereld in. We roken buiten nog een sigaret en nemen afscheid, met pijn in mijn hart. Ik hou van deze jongelui. Ik ga naar Tanya (Maryana's zus) die een kapsalon begonnen is, ze staat er op dat ze mijn haar mag knippen. Het is pas 2 weken geleden thuis gebeurd, maar toch. Ik ga in de wachtruimte zitten en zie alles aan. Het is er netjes en schoon. Door een glazen wand kan ik de klanten waaraan ze bezig zijn zien zitten en ik zie dat ze over me praten. Tanya had eerder 2 zakken met kleding voor haar

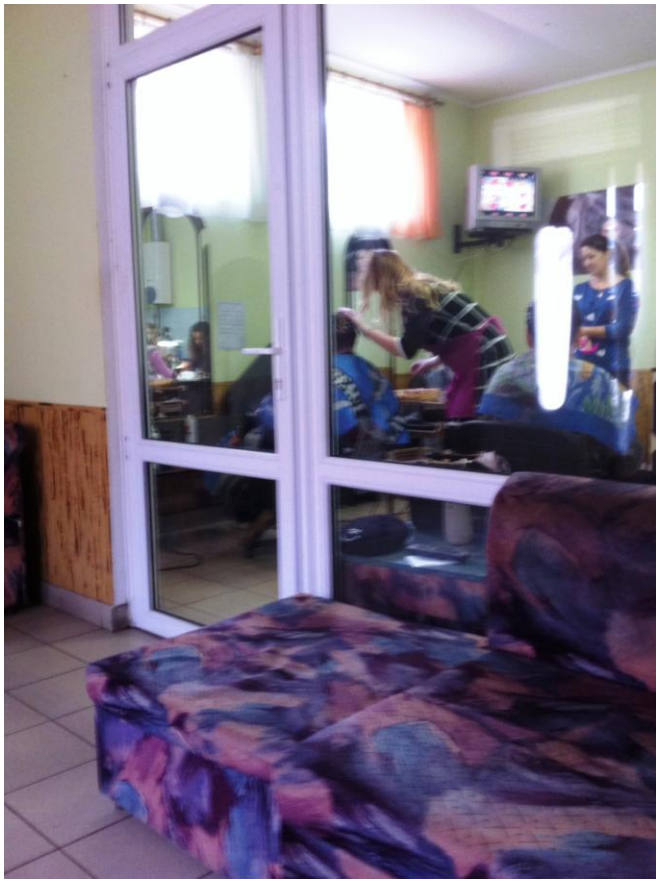

kinderen van mij gekregen en wilde iets goed maken waarschijnlijk. Vroeger had zij ook in ons adoptiefprogramma gezeten, maar is nu gelukkig getrouwd. Ze weet ook dat we geld gegeven hebben om het dak van haar moeder te laten repareren. Ze ziet me en roept me naar binnen en er wordt gekust, de anderen lachen. Die weten niet dat we haar al jaren kennen. Ik vraag haar of ze mij haartje voor haartje wil knippen, want ik word altijd gelukkig als iemand aan mijn haren frunnikt. Heerlijk. Ze moet er om lachen en begint. Eerst doet ze alles met een tondeuse en later met de schaar en een scheermes, de oren en wenkbrauwen worden niet vergeten. Ze doet er nog wat vet in en dan vraag ik wat ik moet betalen. Niets, zegt ze. Ze zou zich beledigd voelen als ik het toch zou doen. Ik neem afscheid en bedank haar hartelijk. Ik besluit om nog even langs Morika en Vasyl Marcanchuk te gaan, kijken of ze thuis zijn. Tot 10 jaar geleden kwamen we ieder jaar bij hun om te slapen en eten en lagen we soms met 10 man bij hun in huis. Lieve hartelijke mensen, die altijd voor ons klaar stonden. Vasyl staat buiten met een buurman te praten, dan ziet hij een Nederlands kenteken en herkent me, hij loopt met open armen op mij af. We begroeten elkaar en gaan naar binnen. Morika en haar dochter komen van boven en zien me, wat een verrassing. Dit hadden ze niet verwacht. Vertel, vertel. Ze waren beide gisteren terug gekomen uit Engeland, waar ze net boven Londen gewerkt hadden. Dit ook om hun dak te kunnen repareren en te betalen. Ze hadden besloten om er staalplaten op te leggen, ze laten een stukje zien en dat kan ik tussen 2 vingers zonder moeite dubbel knijpen. Ik schat dat het 0,3 mm. dik is en dan zit er nog een laagje verf op. Dit zal niet veel hagelstenen tegen houden, maar dat zeg ik niet. Dan komt de oudste zoon met vrouw en de nog 2 maanden oude baby thuis. Dit om de baby, die was geboren toen zij in Engeland waren, te laten zien. Even later vertrek ik weer, met de groeten aan iedereen. Ik start de auto en ga naar Warscha en Angelika, dit is Miroslav's broer. Zij wonen aan de andere kant van het dorp. Deze liggen nogal eens met elkaar overhoop. Warscha heeft bij mij een speciaal plaatsje in mijn hart, het is zijn hele leven al een harde werker geweest. Hij roeit nogal eens tegen de stroom in. Hij is een compleet nieuwe vrachtwagen aan het bouwen, dan koopt hij oude legertrucks op en maakt van 3, 1 goede. Hij kort het chassis in en zet er een nieuwe bak op. Onverwoestbaar. Zijn woning is boven de werkplaats gebouwd en daar is Angelika's domein, we gaan aan een tafeltje in de keuken zitten, Bodanka (dochter van 21) en zoontje Vitalika (11 jaar oud). Bodanka kan mooi tolken voor me. We drinken een bakje koffie en ze spreken af dat ik morgenavond om 18.00 uur bij

hun kom eten. Dat word weer een feest. Ik neem afscheid en ga op huis aan. Na het eten vraagt Slaviko of ik samen met hem naar zijn in aanbouw zijnde huis in de bergen wil gaan om over de aan te leggen centrale verwarming te praten. Zo gezegd, zo gedaan. Kleine jongens worden groot. Ik ken hem al vanaf zijn geboorte. We gaan met de werkbus, ik wil die van mij een beetje sparen. Daar aangekomen begroeten we eerst zijn schoonmoeder en grootmoeder, ze wonen nog in de oude kleiwoning, waar je door de muren naar buiten kunt kijken. Ze leven in 1 ruimte die met een elektrisch kacheltje verwarmd wordt. Armoe troef. We drinken een bakje koffie met een chocolaatje en gaan dan in het donker naar de nieuwe in aanbouw zijnde woning van Slaviko. Het huis bestaat uit 2 verdiepingen: beneden 1 grote ruimte en bovenwaar ze willen gaan wonen is een halletje, dan een klein kamertje en daar achter gelijk de badkamer. Rechts ervan is nog een ruimte waar de keuken moet komen. Een centrale schoorsteen zijn ze vergeten te bouwen en plaats voor een trap naar boven is men ook vergeten. Maar ik moet er niet komen te wonen, gelukkig. De constructie van het dak stelt ook niets voor, nooit aan gedacht om daar slaapkamers te maken. Elke cent die je hier insteekt is er 1 te veel, in mijn ogen. Hier is nooit bij nagedacht tijdens de bouw. Dit ligt niet aan Slaviko, maar aan de schoonfamilie. Hij wil alles zelf met Henco buis of Uponor aanleggen en beneden een allesbrander, voor als de stroom uitvalt. Ik leg hem precies uit hoe hij het moet doen. Hij is er blij mee. Als alles hierover gezegd is vertrekken we naar huis, waar ik alles met zijn vader bespreek. Hier kom ik er achter dat Henco of Uponor niet zo een goed idee is, want zoals zijn vader uitlegt kan die niet tegen een watertemperatuur van 130 graden. Dat gebeurt nl. wanneer je overgaat op de houtkachel. Hieraan was ik helemaal voorbij gegaan. Dan is het beter om het volgens Miroslav's idee met stalen getrokken pijpen te maken. Sorry voor mijn stommiteit. We drinken er nog 1 en gaan naar bed. Welterusten.

Donderdag 20 oktober:

Goede morgen en weer lekker geslapen. Vanmorgen gaan we eerst eens uitzoeken waar de honing uithangt en wanneer hij afgeleverd wordt. Want uiterlijk zaterdag wil ik vertrekken naar Nederland. De volgende dag zal de honing in het depot van de koeriersdienst afgeleverd worden, dit is in Korolevo. De rest van de dag brengen we door met het herstel van het dak en 's middags met het persen van de druiven. Dus dorst zullen we niet hebben. Ook controleer ik of alles nog voldoende aanwezig is in mijn motorblok om thuis te komen en moet ik nog een koplamp wisselen, die heeft waarschijnlijk een klap teveel gemaakt. Zo gaat deze dag weer vlug voorbij en om 18.00 uur 's avonds moet ik bij Warscha en Angelika gaan eten. Dit is geen straf, want het is een keukenprinses. Allerlei salades komen op tafel, vlees en kip, olijven, paprika's, augurken, compote, wijn en wodka. Bodanka en Vitalika zijn ook aanwezig. Er worden allerlei onderwerpen aangekaart en de avond vliegt voorbij. Ik krijg nog een paar flessen wijn mee voor thuis en vertrek. Ook hier is altijd een warm thuis te vinden. Miroslav vraagt waarom ik zo stil ben 's avonds en vraagt of ik nog een paar weken wil blijven. Ik vertel hem dat ook ik mijn vrouw, kinderen en kleinkinderen mis. Het probleem voor mij is altijd dat ik hun in deze shit-ellende achter laat

en dat ik dan pas met de verwerking ervan begin. We roken en drinken er nog 1 en gaan slapen. Welterusten.

Vrijdag 21 oktober:

Vandaag is de laatste dag dat ik in Oekraïne ben. Eerst lekkere gebakken frites gegeten en een bak koffie. Gabriëlla vraagt me of ik samen met haar boodschappen wil doen, natuurlijk. Eerst gaan we naar de lokale supermarkt, ik koop daar de allergrootste doos bonbons die ze hebben staan voor de dokter en zijn vrouw in Nederland. Hij sponsort ons al jaren met medicijnen om mee te nemen naar Oekraïne. Gabriëlla koopt allerlei cadeaus om mee te geven naar Nederland, als dank voor de gegeven hulp enz. Ik ga buiten een sigaret roken en wacht in het zonnetje. Dat kan wel even duren. Als dat gebeurd is rijden we 4 huizen verder naar het depot om de honing te betalen en mee te nemen. Gelukkig waren er geen flessen gebroken. Dit is bijna 50 liter honing. Daarna moet ze nog even op de markt zijn voor sokken, maar die zijn al uitverkocht. Dan stel ik voor dat we een bakje koffie in het restaurant, waar Maryana werkt, gaan drinken. Hier is ze nog nooit geweest en ze stemt toe. Ze heeft ons al zo veel verwend, nu wil ik haar een beetje verwennen. Even alles van het huishouden vergeten. Haar dochtertje, Gabika, geniet ook van een flesje limonade met een rietje. Na een half uur neem ik afscheid van Maryana en we gaan naar huis. Alles wordt uitgeladen en de honing verdeeld. Onder dwang geef ik haar €150,- voor kost en inwoning en geef haar ook nog €600,- extra ter reparatie van het dak. Ze hebben het geld hard genoeg nodig. Ik vertel haar meteen daarbij dat wij daar niets voor terug willen hebben. De volgende morgen zal ik het wel zien, ben ik bang. ’s Avonds eten we lekker eigen gebakken pizza met een glas wijn en ik ga om 23.00 uur naar bed. Welterusten.

Zaterdag 22 oktober:

Om 7.00 uur ben ik al wakker en ga naar buiten voor een peuk. Alles ziet er desolaat uit en zo voel ik me ook. Het is een graadje of 4 en na een half uurtje ga ik weer naar binnen. Ik ga mezelf wassen en aankleden, mijn koffer inpakken en niets vergeten. Dan ga ik terug naar de warme keuken en worden de eerste mensen wakker. Eerst komen de kinderen met slaperige ogen, dan Gabriëlla. De dikke beer slaapt nog, even later komt ook de rest van de familie. Goede morgen!!!!! We zitten met z’n allen stilletjes voor

ons uit te kijken en Gabriëlla, de lieve schat maakt samen met Tatyana brood voor onderweg klaar. We gaan aan het ontbijt en rond 9.00 uur is het vaste ritueel dat Gabriëlla precies hetzelfde gebed voorleest als wat moeder altijd voorlas. Ze vraagt om een goede reis en dat ik zonder ongelukken thuis mag komen. Iedereen heeft natte ogen en we nemen buiten afscheid. Ondertussen worden alle tassen met cadeaus, conserven, flessen wijn en wodka ingeladen achterin de auto. Ik laat alles in het zicht staan, als ze rottig willen doen aan de grens zien ze meteen dat ik niets te verbergen heb. Als laatste geef ik de grote beer een knuffel en wens hem veel sterkte voor in de toekomst. Dan rijd ik toeterend de straat uit. Het is voorbij, nog even tanken en dan op weg naar de grens, in Vylok. Om 10.30 uur kom ik daar aan en 1 uur later sta ik aan de andere kant in Hongarije. Geen probleem. Onderweg nog een nieuw vignet kopen en dan op naar Hegyeshalom, aan de Oostenrijkse grens. Om 18.30 uur kom ik daar zonder kleerscheuren aan. Onderweg heb ik nog even met de garage in Nieuwdorp gebeld om te vragen hoe ik de verwarming kon temperen en dat is me gelukt. Niet meer met alle ramen open rijden en dan nog je voeten verbranden van de hitte. Nu staat hij helemaal uit. Heerlijk. ’s Avonds eet ik een visje in het hotel en ga vroeg naar bed. Ik zet de wekker op 6.00 uur en slaap meteen. Welterusten.

Zondag 23 oktober:

Ik sta op, want ik wil om 7.00 uur aan het ontbijt zitten, helemaal niet op mijn horloge gekeken. Raar, het is overal nog zo stil in het hotel en de enigste schoonmaakster die ik tegen kwam keek ook al of ze water zag branden toen ze die kop van me zag. Ik lever de sleutel en de afstandbediening in en ga naar buiten. Nog pikkedonker, ik steek een sigaret op en kijk op mijn horloge, 5.30 uur. Wat blijkt nu, mijn telefoon gaf een uur eerder aan dan mijn horloge. Helemaal geen erg in gehad met het tijdsverschil. Dus een uur langer wachten. Ik zit stil in mezelf te lachen, het is wel een goede mop. Ik ga naar binnen om opnieuw warm te worden en ga bij de receptioniste op de bank zitten wachten. Zij denkt ook van wat komt die zo vroeg doen. Het sprookje gaat door en het wordt toch nog 7.00 uur en ik zit als eerste aan het ontbijt, dat smaakt prima en ik ben klaar wakker. Nog voor 8.00 uur koop ik mijn vignet voor Oostenrijk en tank, nu moeten er nog 1300 km. gereden worden tot ik thuis ben. Wolphaartsdijk, HERE I COME!!!

PUSH GAS, zou Miroslav zeggen. Nou dat heb ik gedaan. Precies 12 uur later met 1 ½ uur rust viel ik thuis op de mat. Ik wist niet dat mijn auto zo hard kon. Ik had het 3 uur korter gereden als normaal. Eerst Sjaan begroet en toen Oekraïne gebeld, dat ik veilig aangekomen was. Ook daar stonden ze versteld. Even afkicken met een goed glas wijn en dan naar mijn eigen bedje. Welterusten allemaal.

Morgen zien we wel verder.